

Sejm powołał nowy Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w składzie zaproponowanym przez Prezesa Rady Ministrów - Bolesława Bierutę

WARSZAWA (PAP) Najważniejszym punktem obrad drugiego posiedzenia Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 21 bm. było powołanie Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i przemówienie Prezesa Rady Ministrów Bolesława Bierutę.

W trakcie obrad drugiego posiedzenia Sejm po wysłuchaniu sprawozdania Komisji Mandatowej stwierdził ważność wyboru posłów i zastępców posłów. Izba uchwaliła również regulamin Sejmu i powołała stałe komisje poselskie oraz odesłała do Komisji Spraw Ustawodawczych projekty ustaw o kontroli państwowej i o przysiędze wojskowej. Do tej samej komisji odesłano ponadto szereg dekrétów wydanych przez Rząd po upływie kadencji Sejmu Ustawodawczego.

Na posiedzeniu obecni byli członkowie Rady Państwa z jej Przewodniczącym Aleksandrem Zawadzkim na czele.

Łoże dyplomatyczne, prasowa i galeria dla publiczności wypełnione były po brzegi.

WARSZAWA (PAP). Drugie posiedzenie Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 21 listopada br. otworzył Marszałek Dembowski, proponując następujący porządek dzienny:

1. Sprawozdanie Komisji Mandatowej i powzięcie uchwały co do stwierdzenia ważności wyboru posłów i zastępców posłów,
2. Sprawozdanie komisji dla opracowania regulaminu Sejmu i uchwalenie regulaminu.
3. Wybór stałych komisji poselskich,
4. Projekt ustawy o kontroli państwowej,
5. Projekt ustawy o przysiędze wojskowej,
6. Zatwierdzenie dekrétów wydanych przez Rząd po upływie kadencji Sejmu Ustawodawczego:
  - a) deketu o obowiązkowych dostawach ziemniaków,
  - b) deketu o prawie łowieckim,
  - c) deketu o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia,

d) deketu o zmianie niektórych przepisów postępowania karnego, e) deketu o stosunkach służbowych nauczycieli szkół podstawowych i wychowawców w zakładach poprawczych oraz w schroniskach dla nieletnich,

f) deketu o utworzeniu urzędu Ministra Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz urzędu Ministra Przemysłu Drzewnego i Papierniczego.

7. Powołanie Rządu.
 Po przyjęciu porządku dziennego Sejm przystąpił do pierwszego punktu. Sprawozdanie Komisji Mandatowej złożył pos. Kłosiewicz. (Przemówienie pos. Kłosiewicza podajemy na str. 3).

W głosowaniu Sejm uchwalił Komisji jednomyślnie przyjął a tym samym stwierdził ważność wyboru posłów i zastępców posłów na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W drugim punkcie porządku dziennego pos. Lange złożył sprawozdanie Komisji dla Opracowania Regulaminu Sejmu. (Skrót przemówienia podajemy na str. 3).

W głosowaniu Sejm przyjął sprawozdanie i uchwalił regulamin.

Trzeci punkt porządku dziennego przewidywał wybór stałych komisji poselskich. Proponowany skład komisji spraw ustawodawczych referował pos. Stachacz, komisji budżetowej — pos. Wojas, komisji spraw zagranicznych — pos. Wysocki, komisji oświaty, nauki i kultury — pos. Janczak, komisji obrotu towarowego — pos. Dechnik, komisji gospodarki komunalnej i mieszkaniowej — pos. Lamuzga, oraz komisji pracy i zdrowia — pos. Kieszczyński. (Pełny skład wszystkich komisji podajemy na str. 6).

Izba w głosowaniu zatwierdziła kolejno skład wszystkich komisji.

W 4 punkcie porządku dziennego: projekt ustawy o kontroli państwowej — zabrał głos Prezes Najwyższej Izby Kontroli pos. Józwiak. (Streszczenie przemówienia podajemy na str. 2).

Projekt ustawy o kontroli państwowej został przekazany komisji spraw ustawodawczych. Do tej samej komisji Izba odesłała rządowy projekt ustawy o przysiędze wojskowej.

W następnym punkcie porządku dziennego: zatwierdzenie dekrétów, wydanych przez Rząd po upływie kadencji Sejmu Ustawodawczego — Marszałek Dembowski stwierdził, że zostały odesłane do komisji spraw ustawodawczych następujące dekryty: a) o obowiązkowych dostawach ziemniaków, b) o prawie łowieckim, c) o gospodarowaniu artykułami obrotu towarowego i zaopatrzenia, d) o zmianie niektórych przepisów postępowania karnego, e) o stosunkach służbowych nauczycieli szkół podstawowych i wychowawców w zakładach poprawczych oraz w schroniskach dla nieletnich, f) o utworzeniu urzędu ministra przemysłu materiałów budowlanych oraz urzędu ministra przemysłu drzewnego i papierniczego.

W ostatnim punkcie porządku dziennego: powołanie Rządu Marszałek Dembowski zakomunikował Izbie, że otrzymał od Prezesa Rady Ministrów Bolesława Bierutę pismo następującej treści:

Do Obywatela Marszałka Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Zgodnie z powierzonym mi przez Sejm zadaniem przedstawienia wniosków co do składu Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, proponuję następujący skład Rady Ministrów:

WICEPREZESI RADY MINISTRÓW

- Wiceprezes Rady Ministrów — Cyrankiewicz Józef
- Wiceprezes Rady Ministrów — Dworakowski Władysław
- Wiceprezes Rady Ministrów — Gede Tadeusz
- Wiceprezes Rady Ministrów — Jaroszewicz Piotr
- Wiceprezes Rady Ministrów — Jędrzejowski Stefan
- Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego — Mine Hilary
- Wiceprezes Rady Ministrów — Nowak Zenon
- Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Obrony Narodowej — Rokossowski Konstanty, Marszałek Polski.

MINISTROWIE

- Minister Bezpieczeństwa Publicznego — Radkiewicz Stanisław
- Minister Budownictwa Miast i Osiedli — Piotrowski Roman
- Minister Budownictwa Przemysłowego — Babiński Czesław
- Minister Energetyki — Jaszczuk Bolesław
- Minister Finansów — Dietrich Tadeusz
- Minister Gospodarki Komunalnej — Baranowski Feliks
- Minister Górnictwa — Nieszporek Ryszard
- Minister Handlu Wewnętrznego — Minor Marian
- Minister Handlu Zagranicznego — Dąbrowski Konstanty
- Minister Hutnictwa — Żemajtis Kiejstut
- Minister Kolei — Strzelecki Ryszard
- Minister Kontroli Państwowej — Józwiak (Witold) Franciszek
- Minister Kultury i Sztuki — Sokorski Włodzimierz
- Minister Leśnictwa — Podęworny Bolesław
- Minister Oświaty — Jaroński Witold
- Minister Państwowych Gospodarstw Rolnych — Chelchowski Hilary
- Minister Poczty i Telegrafów — Szymanowski Wacław
- Minister Przemysłu Chemicznego — Rumiński Bolesław
- Minister Przemysłu Drobno- i Rzemiosła — Zebrowski Adam
- Minister Przemysłu Lekkiego — Stawiński Eugeniusz
- Minister Przemysłu Maszynowego — Tokarski Julian
- Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego — Hoffmann Mieczysław
- Minister Rolnictwa — Dąb-Kociol Jan
- Minister Sprawiedliwości — Świątkowski Henryk
- Minister Spraw Zagranicznych — Skrzyszewski Stanisław
- Minister Szkolnictwa Wyższego — Rapacki Adam
- Minister Transportu Drogowego i Lotniczego — Rustecki Jan
- Minister Zdrowia — Sztachelski Jerzy
- Minister Żegluga — Popiel Mieczysław
- Minister-szef Urzędu Rady Ministrów — Mijał Kazimierz

Ministrów przemysłu mięsnego i mleczarskiego oraz pracy i opieki społecznej proponuję powołać w trybie art. 29 ust. 2 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Aż do podjęcia uchwały przez Radę Państwa kierownictwo tymi ministerstwami będą sprawować wyznaczeni wiceministrowie.

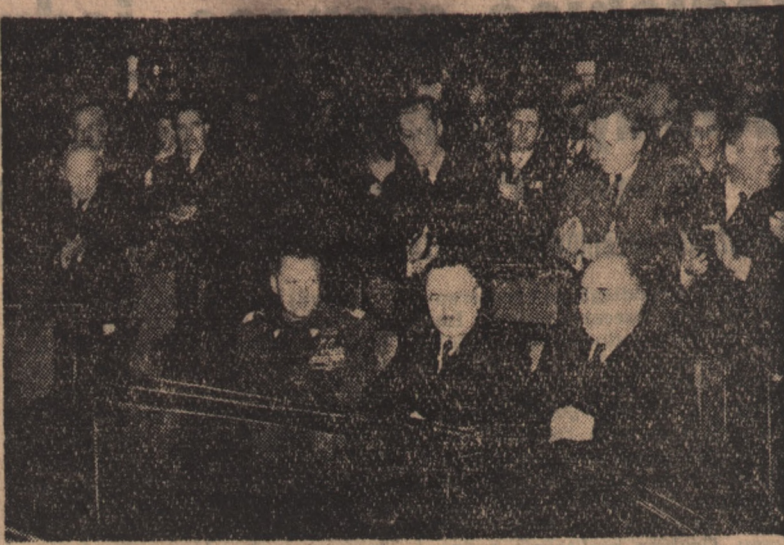
PREZES RADY MINISTRÓW

(—) **BOLESŁAW BIERUT**

Po odczytaniu komunikatów Marszałek Sejmu zarządził przerwę do godz. 17-tej.

Wznawiając obrady po przerwie skład Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W dyskusji przemawiali pos. pos. Prezesa Rady Ministrów w sprawie

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej obraduje

Owacyjnie witani zajęli miejsca na ławach poselskich pos. pos.: Bolesław Bierut, Konstanty Rokossowski i Jakub Berman. (CAF)

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej winien być Rządem realizacji programu Frontu Narodowego

Przemówienie Prezesa Rady Ministrów Bolesława Bierutę wygłoszone na posiedzeniu Sejmu w dniu 21. XI. 1952 r.

Wysoki Sejmie!

Pragnę w imieniu wybranego przez Was, obywateli posłowie, Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej złożyć gorące podziękowanie za to jednomyślne i zaszczytne zaufanie, którym obdarzają ten Rząd uchwały Sejmu i wypowiedzi przedstawicieli zespołów poselskich. Nakłada to szczególny obowiązek i szczególną odpowiedzialność na Radę Ministrów, na każdego z członków Rządu, na podległy kierownictwu tego Rządu aparat państwowy. Chciałbym zapewnić Wysoki Sejm i cały naród polski, że Rząd, któremu mam zaszczyt przewodniczyć, w pełni zdaje sobie sprawę z wagi obowiązków, włożonych nań mocą uchwały Sejmu.

Po raz pierwszy, powołany do kierowania państwem Rząd otrzymuje tak jednomyślne i wszechstronne poparcie całego Sejmu — jako najwyższego organu władzy państwowej i wyraziciela woli narodu. Jest to dobitnym wyrazem nowej sytuacji, nowego układu stosunków społecznych i politycznych w naszym kraju. Wybory w dniu 26 paździer-

nika, w których wyniku rozpoczyna swą działalność Sejm obecny oraz wyłonione z jego woli naczelne organy władzy i administracji państwowej, były niezwykle, przełomowym wydarzeniem dla życia i rozwoju naszego narodu.

Naród polski wypowiedział w tych wyborach swoją wolę w sposób tak zdecydowany, powszechny i jednolity — jak nigdy w poprzednich okresach swej historii. Oczywiście, nigdy przedtem nie było warunków, które by dawały narodowi naszemu możliwość takiego wyrażenia swych uczuć, swej siły wewnętrznej, swej jedności moralno-politycznej, swej postawy wobec najdonioślejszych spraw i zagadnień bytu narodowego. Jasne jest jednak, że ta potężna i doniosła manifestacja niezłomnej jedności i solidarności naszego narodu stwarza nową sytuację społeczno-polityczną, a zatem stawia przed powołanym dziś przez Sejm Rządem nowe zadania, nakłada nań szczególną odpowiedzialność.

Jak wyrazić główną treść tych zadań?

Sądzę, że najstuszniej będzie sformułować te zadania jako realizację programu Frontu Narodowego.

Podstawą ideologiczną wyborów październikowych, sztandarem, który zdołał skupić i zjednoczyć cały naród — był program Frontu Narodowego. Sejm obecny jest wyrazem całkowitego i powszechnego zwycięstwa idei Frontu Narodowego.

Wyłoniony przez Sejm Frontu Narodowego Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej winien być zatem Rządem realizacji programu Frontu Narodowego (oklaski).

Przypomnijmy w skrócie naczelne wytyczne tego programu.

Walczymy o szybkie uprzemysłowanie naszego kraju na bazie nowoczesnej techniki. Jest to jedyny i niezawodny sposób likwidacji wiekowego zacofania naszej gospodarki, warunek stałego podnoszenia wzniosłej siły, naszego dobrobytu, naszej kultury. Szybkie uprzemysłowanie kraju w oparciu o nową technikę to podstawowy warunek nieustannego wzrostu sił naszego Państwa Ludowego, zaś umacnianie sił Państwa — to niezawodna rękojmia

(ciąg dalszy na str. 2)

Podziękowanie za życzenia z okazji XXXV rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej

WARSZAWA (PAP) W odpowiedzi na życzenia przesłane w 35 rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej nadesłane zostały następujące depe-

Do Prezydenta Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Towarzysza Bolesława Bierutę

Warszawa
 Serdecznie dziękuję Wam, Towarzyszu Prezydencie, i w Waszej osobie narodowi polskiemu, za przyjazne pozdrowienia i życzenia w dniu 35 rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

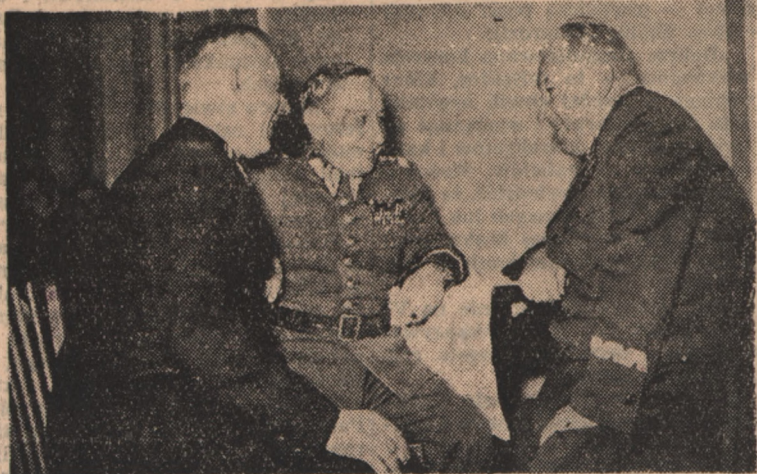
N. SZWERNIK

Do Prezesa Rady Ministrów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Towarzysza Józefa Cyrankiewicza

Warszawa
 Dziękuję Rządowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Wam osobście, Towarzyszu Prezesie, za przyjazne pozdrowienia i życzenia w związku z 35 rocznicą Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

J. STALIN

W kularach sejmowych

Przed rozpoczęciem obrad sejmowych posłowie rozmawiają w kularach. Od lewej Stefan Czarnecki, kolejarz, maszynista parowozowni PKF w Bydgoszczy, general dywizji Bronisław Pótturzycki i general dywizji Bolesław Kieniewicz. (Foto — CAF)

Pogłębiać rosnącą jedność narodu naczelnym zadaniem wyłonionego przez Sejm Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Dokończenie przemówienia Prezesa Rady Ministrów B. Bieruta

umacniania niepodległości i suwerenności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, to stałe podnoszenie jej roli, jej znaczenia, jej wkładu w ogólnoswiatowe dzieło walki o pokój.

Zyjemy w okresie pogłębiającego się w całym świecie rozkładu starożytnego systemu gospodarki kapitalistycznej. Klasy pasywniejsze w pogoni za najwyższym zyskiem same zaostrzają i przyspieszają kryzys tego systemu. Grabiąc bezlitośnie podporządkowane sobie narody, imperialiści rozpętlają gorące zbrojeń, organizują bloki wojenne, szerzą zbrodniczą psychozę masowego ludobójstwa, odbudowują rozbite szczytki hitlerowskiego Wehrmachtu w celu podszyczenia do nowych napaści, między innymi i na nasz kraj.

Ale naród polski nie jest dziś izolowany i bezbronny, jak przed wrześniem 1939 roku. Naród polski jest dziś czynnym współtwórcą nowej epoki wielkich przeobrażeń społecznych, które ogarnęły już trzecią część globu i oddziaływują na cały świat, pobudzając do walki wywołanej uciśnionymi narodami. Naród polski jest dziś czynnym współuczestnikiem najpotężniejszego ruchu postępowego w dziejach ludzkich — wielkiego ruchu obrońców pokoju, który ogarnia swym zasięgiem olbrzymią większość ludzkości.

Naród polski szczyty się dziś niezłomnym przymierzem i przyjaźnią z narodami Wielkiego Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej.

Nigdy w swych dziejach Ojczyzna nasza nie była tak jak dziś potężnie i niezawodnie sprzymierzona z najbardziej postępowymi siłami świata, broniącymi nowych zasad pokojowego współżycia międzynarodowego, szerszej współpracy, całkowitego równouprawnienia, wzajemnego poszanowania i braterskiej pomocy. Dzięki przymierzom i przyjaźni z narodami ZSRR Polska Rzeczypospolita Ludowa czuje się nie tylko bardziej niż kiedykolwiek zabezpieczona przed napaścią imperialistów, neohitlerowców i ich amerykańskich patronów, ale korzysta z wielkiej, bezinteresownej, serdecznej pomocy Wielkiego Kraju Rad w rozwoju swego przemysłu, swej gospodarki, w przyswajaniu sobie wspaniałomyślnie osiągnięć nauki i techniki radzieckiej.

Szczególnym, braterskim i niezrównanym wyrazem pomocy narodów radzieckich, przepięknym przejawem serdecznej troski wielkiego przyjaciela Polski — Józefa Stalina — o szybszą i rozbudowę naszej stolicy jest wspaniałomyślny i szlachetny dar Rządu Radzieckiego dla Warszawy — budowa wielkiego Pałacu Kultury i Nauki (oklaski). Niech mi więc będzie wolno z tej trybuny naszego Sejmu przesłać narodom radzieckim i ich Wielkiemu Wodzowi gorące uczucia wdzięczności i braterskie pozdrowienia w imieniu naszego narodu. (burzliwe i długotrwałe oklaski)

Realizacja programu Frontu Narodowego wysuwa przed Rząd jako czołowe zadanie nieustannie pogłębianie przyjaźni i współpracy z narodami państwa socjalistycznego i krajów wyzwolonych z jarzma kapitalizmu — jako najważniejszą rekwizyt w walce o utrwalenie pokoju i zabezpieczenie niepodległości Polski Ludowej.

Stojąc na straży historycznych interesów narodu, jego bezpieczeństwa i suwerenności, uważamy równocześnie za swój najświętszy obowiązek czynić wszystko, co jest w naszej mocy, aby podnosiła się stopa życia człowieka pracy, aby jego potrzeby materialne i kulturalne były zaspokajane coraz pełniej.

Od czego zależy tempo naszych osiągnięć w tym kierunku?

Zależy ono od czynnego poparcia przez cały naród wysiłków Rządu zmierzających do uruchomienia wielkich rezerw tkwiących w naszej gospodarce, w naszym życiu.

Szybki rozwój przemysłu jest główną dźwignią rozwoju wszystkich dziedzin gospodarki narodowej i zwłaszcza rolnictwa, które odziedziczyliśmy po dawnym ustroju kapitalistyczno-obszarniczym w stanie szczególnie zacofanym. Podnoszenie poziomu sił wytwórczych we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej — to warunek szybkiego wzrostu dobrobytu materialnego i kultury całego społeczeństwa. Praktycznym zadaniem prowadzącym do tego celu jest:

Stałe podnoszenie wydajności pracy zarówno w przemyśle, jak w rolnictwie i innych działach gospodarki narodowej;

Rozwój współzawodnictwa socjalistycznego i przodownictwa w pracy, umacnianie ofiarności i odpowiedzialności całej załogi zakładów przemysłowych za terminowe wykonanie planów produkcyjnych; Pogłębianie ruchu racjonalizatorów i wynalazców, najlepszych wykorzystania urządzeń przemysłowych i nowej techniki;

Walka z marnotrawstwem surowców, materiałów, paliw i energii;

Walka z brakorobstwem i o coraz lepszą jakość wytworów produkcji;

Szybki wzrost mechanizacji i wyższej techniki w rolnictwie przez rozwój spółdzielni produkcyjnych i państwowych ośrodków maszynowych;

Umocnienie spójni między młastem i wsią;

Walka ze spekulacją i wszelkimi pozostałościami wyzysku mas pracujących;

Walka o zwycięskie wykonanie wielkich historycznych zadań naszego Planu 6-letniego.

Droga, którą kroczyć będzie powołany dziś Rząd, będzie drogą codziennej troski o człowieka pracy, będzie drogą nieublaganej walki ze szkodnictwem i wszelką wrogą działalnością, będzie drogą stanowczego tępienia bezmyślności i tępoty, bezduśności i biurokratyzmu, które wciąż jeszcze tyle szkód powodują w naszym życiu.

Prowadzić będziemy nieublaganą walkę z wszelkimi agenturami, które usiłują podkopywać siłę i zwartość naszego Państwa Ludowego, z wszelkimi ekspozyturami wrogich ośrodków imperialistycznych: amerykańskich czy watykańskich, winowskich czy wuerenowskich, trockistowsko-titowskich czy sjonistycznych.

Naszym niezawodnym oparciem we wszystkich wysiłkach na tej drodze jest rosnąca wciąż aktywność społeczna milionów mas pracujących. Coraz powszechniejszy czynny udział milionów Polaków w twórczym życiu i rozwoju naszego kraju, w umacnianiu naszego Państwa, w kształtowaniu naszej przyszłości — to największa zdobycz i najpotężniejsze źródło sił naszego narodu.

Masy ludowe coraz liczniej skupiają się pod sztandarami walki o całkowite zlikwidowanie wielowiekowych krzywd społecznych, walki o nowy, lepszy i sprawiedliwy ustrój społeczny, pod sztandarami budownictwa socjalistycznego. Rośnie świadomość polityczna milionów Polaków — dawniej gnębionych i okradanych z elementarnych praw obywatelskich.

Wzmagają się coraz bardziej świadomy i czynny udział najszerszych mas w rządzeniu swoim Państwem, Państwem ludu pracującego. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stała się już niewzruszoną ostoją i natchnieniem wielkiej mobilizacji mas obywateli w ich dążeniu do utrwalenia i rozszerzenia zdobyczy ludu pracującego.

Bezspornymi i wspaniałymi przykładami tej mobilizacji jest udział wielomilionowych mas naszego narodu w wielkich plebiscytach na rzecz sprawy pokoju, w szerokiej, powszechnej niemal dyskusji ogólnonarodowej nad Konstytucją, wreszcie w potężnym swą niezrównaną wymową wyniku wyborów do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na platformie Frontu Narodowego.

W tym powszechnym wzroście aktywności społecznej, w rosnącej zdolności mobilizacyjnej mas, w pogłębiającej się jedności narodu — tkwi niezwykła siła naszego ustroju, siła naszego Państwa Ludowego. Coraz liczniejsze miliony obywateli naszego kraju łączą się w dążeniu do budowy coraz bardziej dostatnego, kulturalnego, pełnego godności i dumy życia człowieka pracy w naszej umiłowanej Ojczyźnie.

Pogłębiając tę rosnącą jedność i aktywność milionów Polaków, umacniać ze wszech miar ich czynny i świadomy udział w budowie nowego życia — oto wielkie i naczelną zadanie polityczne wyłonione dziś przez Sejm Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Z potężnych i niewyczerpanych źródeł rosnącej energii społecznej nasz Rząd ten czerpać będzie siły w swej codziennej pracy.

Pragnę zapewnić was, obywateli posłowie, że powołany przez Was Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej czynić będzie wszystko, aby nie zawieść waszego zaufania, aby oprzeć swoją pracę na poparciu całego narodu. Wspólnie z milionami

robotników i chłopów pracujących, w oparciu o rosnącą aktywność tych mas, o współdziałanie w życiu naszego Państwa milionów mężczyzn i kobiet, w oparciu o wspaniałą entuzjazm twórcy milionów młodych budowniczych Polski Ludowej, w oparciu o pogłębiającą się jedność moralno-polityczną naszego narodu — czynić będziemy wszystko, aby wytrwała, ofiarna praca dla Ojczyzny umacniać wciąż jej siły, budować wspólnym porywem naszych gorących dla niej uczuć i codziennego dla niej wysiłku — szczęście i wielkość Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

(Długotrwałe burzliwe oklaski).

Sejm powołał nowy Rząd

(Dokończenie ze str. 1)

Ochab — w imieniu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej **Ośga Michalski** — w imieniu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, **Kulczyński** — w imieniu Stronnictwa Demokratycznego, **Horodyński** — w imieniu posłów katolickich oraz **Osmańczyk** — bezpartyjny. Wszyscy mówcy zadeklarowali gorące poparcie dla zaproponowanego przez Prezesa Rady Ministrów Bolesława Bieruta składu członków Rządu.

W głosowaniu Sejm jednomyślną uchwałą powołał Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w składzie zaproponowanym przez Prezesa Rady Ministrów.

Wszyscy posłowie powstają z miejsc. Przez dłuższą chwilę trwają oklaski. Z sali padają, entuzjastycznie podchwyczone przez wszystkich obecnych okrzyki na cześć Prezesa Rady Ministrów Bolesława Bieruta

ukochanego Nauczyciela i Przywódcy ludu polskiego, na cześć Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Marszałek Dembowski prosi Prezesa Rady Ministrów i członków Rządu o zajęcie miejsc na ławach rządowych. Gdy członkowie Rządu z Prezesem Rady Ministrów Bierutem na czele zajmują miejsca, na sali zrywa się ponownie serdeczna owacja.

Marszałek udziela następnie głosu Prezesowi Rady Ministrów Bolesławowi Bierutowi. (Tekst przemówienia podajemy oddzielnie.)

Przemówienie Prezesa Rady Ministrów było gorąco oklaskiwane. Po zakończeniu przemówienia wszyscy posłowie wstają, długo i serdecznie manifestują na cześć Bolesława Bieruta i Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

*

Następne posiedzenie Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej odbędzie się w dniu 22 bm. o godz. 10.

Ustawa o kontroli państwowej ułatwi i przyspieszy w Polsce wielkie zwycięstwo socjalizmu i pokoju

Skrót przemówienia posła FRANCISZKA JÓZWIKA-WITOLDA
o projekcie ustawy o kontroli państwowej

Poseł Józwiak stwierdza, że wniesiony pod obrady Sejmu ze wspólnej inicjatywy Rady Państwa i Rządu, projekt ustawy o kontroli państwowej jest wyrazem zmian, jakie zaszły w strukturze organów władzy państwowej w kierunku ich ujednoczenia i dalszej demokratyzacji.

Podkreślając dalej, że na ustawie o Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 9 marca 1949 r. ciążyły jeszcze przeżytki burżuazyjne, jak np. to, że NIK jest organem od Rządu niezależnym, mówca wskazuje, iż wniesiony obecnie projekt ustawy ma na celu dalsze usprawnienie oraz stworzenie z organu kontroli państwowej integralnej części składowej ludowego aparatu państwowego.

Kontrola państwowa w Państwie Ludowym powołana jest do operatywnej działalności w zakresie ochrony mienia socjalistycznego, do walki z nadużyciami, walki o polepszenie pracy aparatu państwowego, o wzmocnienie nadzoru ze szczególnym naciskiem na kontrolę wykonania uchwał Rządu. Chodzi o ciągłe podnoszenie dyscypliny państwowej, gospodarczej i finansowej, aby w ten sposób przyczynić się do zwycięstwa naszego budownictwa socjalistycznego.

Tak pojęta rola kontroli państwowej — czyli kontrole częścią składową wielostronnych funkcji zarządu państwowego, która nie może pozostać w izolacji od aparatu kierowniczego zarządzającego Państwem.

Dlatego koncepcja „niezależności” kontroli państwowej od Rządu stała się czynnikiem hamującym w prawidłowym realizowaniu doniosłych zadań kontroli państwowej.

Projekt ustawy stawia na czele kontroli państwowej ministra kontroli państwowej, wchodzącego w skład Rządu, Rządowi podległego i składającego Rządowi sprawozdania, sporządzenia oparte na ważniejszych wynikach kontroli i przedstawiającego Rządowi uwagi do sprawozdań o wykonaniu budżetu Państwa.

Ze względu na wyjątkowo znaczenie planów w dziedzinie rozwoju naszej ekonomiki, kultury, sztuki i obrony naszego kraju kontrola państwowa ma szczególne zadanie w wykonywaniu kontroli nad realizacją Narodowych Planów Gospodarczych.

Mówca podkreśla, że mimo różnic przeżytków i naleciałości nasza kontrola państwowa od pierwszych dni swego powstania różniła się w sposób zasadniczy od kontroli burżuazyjnej.

Kontrola państwowa w państwie burżuazyjnym będąca częścią składową burżuazyjnego aparatu ucisku, gnębiącego robotników i chłopów, ogranicza się do kontroli wykonania budżetu państwowego i z charakterem swego jest organem działającym w interesie garstki wyzyskiwaczy przeciwko olbrzymiej większości wyzyskiwanych.

Nasza kontrola od pierwszej chwili swego istnienia stanowi składową część naszego mechanizmu państwowego, chroniącego interesy mas pracujących i kontrolującego, czy wytyczne i uchwały władzy ludowej są realizowane szczerze, prawidłowo i zgodnie z wolą mas.

Klasowa istota naszej kontroli państwowej wyrażona jest także w przepisie projektu ustawy, stwierdzającym, że kontrola państwowa w pracy swej opiera się na czynnym współdziałaniu mas pracujących, ze

współdziała z kontrolą społeczną rad narodowych.

Poseł Józwiak wskazuje, że dobry pracownik kontroli państwowej winien być wychowany w duchu głębokiej wiary z masami. Tylko bowiem ściśle współdziałanie z masami pracującymi, z kontrolą społeczną rad narodowych daje rękojmię, że aparat kontroli państwowej nigdy nie przetrzebi się w aparat biurokratyczny, że pracę jego cechować będzie głębokie poczucie odpowiedzialności, ścisła łączność z życiem i pracą kontrolowanych jednostek i należyte zrozumienie swoich obowiązków.

W myśl projektu ustawy kontrola państwowa obejmuje ministerstwa i inne organa naczelną administracji państwowej, podległe im przedsiębiorstwa, urzędy i organizacje gospodarcze.

W okresie budowy podstaw socjalizmu podstawowym zadaniem kontroli państwowej jest czuwanie nad ochroną własności społecznej, przestrzeganiem legalności, gospodarności, rzetelności i celowości w całokształcie działalności kontrolowanych jednostek oraz walka z przestępami aparatu administracyjnego i biurokratyzmem, a więc doskonalenie pracy aparatu państwowego i administracyjnego, umacnianie jego autorytetu, umacnianie władzy ludowej.

Doskonalenie aparatu gospodarczego — podkreśla mówca — to podstawa możliwości realizacji naszych poważnych, trudnych ale realnych zadań Planu 6-letniego. Przestrzeganie legalności to podstawa, bez której nie może funkcjonować normalnie żaden organ władzy państwowej. Walka z biurokratyzmem to gwarancja szybkiego i należytego wykonywania swych zadań przez wszystkie organy władzy państwowej, przez cały aparat państwowy, administracyjny i gospodarczy.

Toteż jednym z najważniejszych zadań nałożonych na kontrolę państwową — jest kontrola działalności produkcyjnej, gospodarczej, finansowej i organizacyjno-administracyjnej kontrolowanych jednostek.

Realizując te zadania kontrola państwowa dąży do nieustannego podnoszenia dyscypliny państwowej, gospodarczej i finansowej, w szczególności do wdrażania do oszczędnego gospodarowania i umiejętnego wykorzystywania rezerw.

Na XVII Zjeździe Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) — oświadcza poseł Józwiak — Tow. Stalin stwierdził:

„Dobrze zorganizowana kontrola wykonania — to reflektor, który pomaga w każdej chwili oświetlić stan pracy aparatu i wyciągnąć na światło dzienne biurokratów i kancelaryjnych formalistów. Można z całą pewnością powiedzieć, że dzięki dziesiątkom naszych luk i wyłomów jest wynikiem braku należyście zorganizowanej kontroli wykonania.”

Tow. Bierut wielokrotnie na VI i VII Plenum KC PZPR wskazywał na wielką i decydującą rolę kontroli państwowej.

Te nauki i wskazania legły u podstaw naszego projektu ustawy o kontroli państwowej.

Kontrola państwowa nie może ograniczać się jednak tylko do stwierdzenia uchybień, naruszeń, względnie nadużyć. Głównym i podstawowym celem socjalistycznej kontroli jest głęboka analiza stwierdzonych uchybień, ustalenie źródeł i przyczyn ich

istnienia, aby w ten sposób pomóc w usprawnieniu działalności kontrolowanej jednostki.

Tow. Stalin na otwarciu I Wszechrosyjskiej Narady odpowiedzialnych pracowników inspekcji robotniczo-chłopskiej 15 października 1920 r. powiedział m. in.:

„W dawnych przedrewolucyjnych czasach kontrola stała poza instytucjami państwowymi, była zewnętrzna siła, która dokonując rewizji instytucji starała się łapać winnych, łapać przestępców i do tego się ograniczała. Jest to metoda, powiedziałbym, policyjna, metoda wylapywania przestępców, metoda sensorycznych demaskowań po to, aby cała prasa mogła o tym trąbić. Metodę tę należy odrzucić. Nie jest to metoda inspekcji robotniczo-chłopskiej. Nasza inspekcja powinna patrzeć na instytucje, które rewiduje, nie jak na obec, ale jak na swoje własne instytucje, które trzeba uczyć, które trzeba doskonalić.”

I ta głęboka nauka stała się myślą przewodnią naszej ustawy o kontroli państwowej.

Mówca podkreśla, że kontrola państwowa ma do spełnienia odpowiedzialne zadanie wychowania kadr w atmosferze wysokich wymagań, w poczuciu odpowiedzialności za własną pracę i pracę innych.

Dla kierowników instytucji i przedsięwzięcia kontrola państwowa winna być dodatkowym **czynnym okiem** ujawniającym braki w pracy i źródła tych braków.

Poważnym instrumentem wychowawczym w rękach ministra kontroli są przepisy projektu ustawy nadające mu uprawnienia do stosowania za zgodą prezesa lub rzeczowo właściwego wiceprezesa Rady Ministrów, kar dyscyplinarnych na tych pracowników, którzy dopuścili się jaskrawego naruszenia dyscypliny finansowej, lub wprowadzili w błąd kontrolę państwową.

Dzięki uprawnieniom i zakresowi pracy kontrola państwowa w toku wypełniania swych obowiązków poznaje kadry poszczególnych instytucji, ich zalety i wady, ich przydatność do danej pracy, ich dojrzałość do kierowania powierzonymi im jednostkami, a jednocześnie ujawnia biurokratów, nierobów, nieuków, brakorobów i sabotażystów, bądź też braki organizacyjne, wskutek których powstały niedomagania.

Na tym wszystkim polegają zadania organów kontroli państwowej w walce o terminowe i dokładne realizowanie uchwał Rządu, w walce z beztróskim i formalnym stosunkiem do ustaw państwowych.

Mówca stwierdza, że projekt referowanej ustawy stwarza wszelkie możliwości uczynienia z naszej kontroli państwowej wzorowej, socjalistycznej kontroli wykonania ustaw, wytycznych i uchwał Rządu i Partii.

Przystępujemy wszyscy do pracy w poczuciu wielkiej odpowiedzialności jaką nakłada na nas pełne zaufanie mas do władzy ludowej, zaufanie wyrażone w dniu 26 października do polityki naszego Rządu Ludowego, do marksistowsko-leninowskiego kierownictwa Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, do mądrego kierownictwa Tow. Bieruta. (oklaski)

Niech nasza ustawa o kontroli państwowej, niech rzetelna praca pracowników kontroli państwowej — kończy poseł Józwiak — stanie się jednym z elementów, który ułatwi i przyspieszy wielkie zwycięstwo, zwycięstwo socjalizmu i pokoju.

Akcja socjalna

w spółdzielczości przemysłowej i rzemieślniczej

Spółdzielczość przemysłowa i rzemieślnicza, zatrudniająca ponad 70 tys. kobiet, prowadzi zaledwie kilka własnych żłobków i tylko 5 przedszkoli. Już te przykłady (można je mnożyć) świadczą o zaniedbaniach w zakresie akcji socjalnej, ostro skrytykowanym na ostatniej Krajowej Naradzie Aktywu Kobiecego Spółdzielczości Przemysłowej i Rzemieślniczej.

Przyczyn tych zaniedbań można szukać zarówno w pracy aparatu ZSPiRz i jego placówek, jak również w postawie wobec akcji socjalnej samorządu spółdzielczego i członków spółdzielni pracy. Jak wiemy, samorząd spółdzielczości pracy przejął z początkiem roku, po ostatecznym uregulowaniu sprawy przynależności członków spółdzielni pracy do związków zawodowych, całe zagadnienie akcji socjalnej. Dla podkreślenia wielkiej wagi, przywiązywanej do tego zagadnienia, powołano specjalny pion organizacyjny, kierowany przez jednego z wiceprezesów zarządu ZSPiRz.

Nie mając doświadczenia oraz przygotowanych kadr na wszystkich szczeblach, nie można było z miejsca rozwinąć akcji z takim rozmachem, by nadrobić w jak najszybszym czasie ujawnione zaniedbania.

Przez kilka miesięcy cały pion socjalny znajdował się w trakcie organizowania i wypracowywania form działalności. Później nastąpił bojowy zryw, mający na celu zorganizowanie kolonii letnich dla dzieci spółdzielców pracy. Trzeba przyznać, iż w tym zakresie ZSPiRz może poszczycić się poważnymi sukcesami. Na własnych koloniach, zorganizowanych w zasadzie w tym roku, przebywało 15 tys. dzieci spółdzielców, drugie tyle wysłano na kolonie urządzone przez inne instytucje. Urządzono z dużym nakładem środków pieniężnych i pracy pierwsze i znane już w całym kraju miasteczko dziecięce w Podgrodziu nad Zalewem Szczecińskim, na wzór radzieckiego „Arteku”. W Podgrodziu spędziło wakacje 2 tys. dzieci.

Prace te tak zadsorbowały pion socjalny w ZSPiRz, że nie starczyło mu już energii, ni czasu na harmonijne rozwijanie innych form akcji socjalnej. Co prawda rozpoczęto w drugiej połowie br. pewne prace w tym kierunku, na efektywne jednak wyniki musimy czekać do przyszłego roku.

Błędy popełnione w tym roku przez pion socjalny ZSPiRz zostały krytycznie i samokrytycznie omówione na ostatnim plenum Rady Nadzorczej Centrali. Postanowiono zwrócić szczególną uwagę na zaoferowane od cinki pracy socjalnej. W przyszłym roku liczba przedszkoli ma wzrosnąć 5-krotnie, na powstać do 10 żłobków, kilka domów wypoczynkowych dla kobiet z dziećmi. Rozbudowa tych form opieki nad matką i dzieckiem przyczyni się w niemałym stopniu do zwiększenia liczby kobiet zatrudnionych w spółdzielniach pracy, co jest jednym z ważniejszych zadań spółdzielczości przemysłowej i rzemieślniczej.

ZSPiRz od wielu już miesięcy toczy upartą kampanię zwalczania niewłaściwego stosunku związków branżowych i zarządów spółdzielni pracy do zagadnień socjalnych. Na każdym zjeździe czy zebraniu podnoszona jest ta sprawa. Kampania dała już

pewne wyniki. Wiele związków branżowych i setki spółdzielni przestało traktować akcję socjalną po macoszemu. Są jednak nadal związki branżowe, które chowają pod klucz okólniki i zarządzenia w sprawie akcji socjalnej.

Właśnie wskutek niewłaściwego stosunku do akcji socjalnej ze strony związków branżowych kuleje do tej pory akcja wczasów pracowniczych. Co prawda nie obserwujemy już zjawiska niewykorzystania znacznego procentu skierowań. Nadal jednak procent wykorzystania skierowań jest niewielki. Jak wykazały liczne inspekcje w terenie, zjawisko to jest spowodowane w głównej mierze z winy przetrzymywania skierowań przez związki branżowe.

Dowodem braku dostatecznego zainteresowania zagadnieniami akcji socjalnej ze strony związków branżowych może być fakt, że zdecydowana większość spółdzielni pracy w Warszawie nie wie nic o istnieniu przedszkola spółdzielczego w stolicy. W przedszkolu tym znajduje się zaledwie 20 dzieci spółdzielców pracy przy poważnych dotacjach na nie.

Jak już wspomnieliśmy, jednej z przyczyn zaniedbań w akcji socjalnej należy szukać w niewłaściwej postawie samorządu spółdzielczości pracy na wszystkich szczeblach do zagadnienia akcji socjalnej. Brak więc było nacisku na aparat ZSPiRz i związki branżowe w kierunku zwrócenia uwagi na zaniedbane odcinki akcji socjalnej. Samorząd spółdzielczości pracy, koncentrując uwagę na zagadnieniach produkcyjnych, nie przeprowadzał kontroli działalności referatów socjalnych, kolonii letnich. Przeprowadzenie zaś dokładnej kontroli wszystkich placów-

wek akcji socjalnej przez inspektorów ZSPiRz przerastało możliwości centrali. Dlatego też mieliśmy obok wielu wzorowo prowadzonych kolonii również, co prawda nieliczne, kolonie letnie prowadzone — powiadamy bez ogródek — źle.

Do tej pory poważnie niedomaga praca samorządu spółdzielczego na najniższym szczeblu — w samych spółdzielniach pracy. Tylko nieliczne komisje socjalno-bytowe pracują dobrze. W wielu setkach spółdzielni komisje te nie zostały do tej pory powołane. A przecież od pracy tych komisji zależy w dużym stopniu powodzenie i rozmiary akcji socjalnej w spółdzielniach, zależy właściwie wykorzystanie olbrzymich sum, idących w setki milionów złotych, na akcję socjalną, na opiekę nad członkiem pracy. Zadania komisji socjalno-bytowych są tym poważniejsze, że w zasadzie aparat urzędniczy, zajmujący się akcją socjalną, kończy się w związkach branżowych, a przedłużonym ramieniem w spółdzielniach są właśnie komisje socjalno-bytowe.

Jednym więc z najważniejszych zadań w zakresie akcji socjalnej jest powołanie komisji socjalno-bytowych w tych spółdzielniach, w których ich brak, oraz zaktywizowanie pracy istniejących komisji.

Każdy członek spółdzielni pracy powinien móc korzystać z dobrodziejstw akcji socjalnej, widzieć troskę o jego bytowe sprawy. Będzie to jednym z ważniejszych czynników mobilizujących tysiączne rzesze spółdzielców pracy do wydajniejszej, ofiarniejszej pracy dla wykonania napiętych planów produkcyjnych spółdzielczości przemysłowej i rzemieślniczej.

A. Peryt

Głuchoniemi zdolnymi rzemieślnikami

W pracowni krawieckiej szkoły zawodowej dla głuchoniemych

W budynkach, położonych przy ul. Bydgoskiej w Poznaniu, mieści się Państwowy Zakład Dzieci Głuchoniemych. Zakład ten szkoli dzieci głuchonieme, w nauce podstawowej w 8-klasowej szkole podstawowej. Prowadzi również szkołę zawodową dla głuchoniemych, a nawet przedszkole dla dziatwy pozbawionej zmysłu słuchu i możliwości normalnego porozumiewania się. Myliłby się jednak ten, ktoby sądził, że w zakładzie opisywanym jest głucho i smutno. Rumiane buzie najmłodszych wychowanków z przedszkola, blask ich oczu przy zabawach dziecięcych i tańcu w takt bębna, którego „odgłos” chwytają wzrokiem; wesoły ruch uczniów szkoły podstawowej; szczęściem rozpromienione twarze pierwszoklasistów, których prof. Sura z dużą cierpliwością i najprzemysłniejszymi sposobami wdraża w arkana alfabetu, pierwszych słów z niego składanych i pierwszych cyfr; wreszcie zadowolone miny uczące się w warsztatach młodzieży — wszystko to świadczy o tym, że wychowankowie Zakładu, od najmłodszych do najstarszych dobrze tu się czują w tej instytucji kierowanej przez ob.

Edmunda Krysztofiaka, poświęcającego dużo czasu i serdecznej troski dla dobra i rozwoju Zakładu.

Jakkolwiek uczniowie głuchoniemi nie różnią się w zasadzie od uczniów szkół normalnych — muszą jednak więcej czasu poświęcić na wstępną naukę podstawową — powiedzmy na naukę artykułowania. Głuchoniemi bowiem rozmawiają nie tylko na migi. I choć zwykłemu śmiertelnikowi, który zwłaszcza po raz pierwszy znalazł się w ich zespole, dziwna może się wydawać ich mowa, a niekiedy ma ona dla niego brzmienie obce, niesamowite — głuchoniemi porozumiewają się doskonale nie tylko między sobą. Na lekcjach odpowiadają na każde pytanie i nauczyciel ich dobrze rozumie.

Uczącym się zawodów rzemieślniczych głuchoniemota bynajmniej nie przeszkadza. Przeciwnie, głuchoniemi szybciej opanowują zawód, gdyż uwaga uczących się — na skutek tego, że dźwięki nie dochodzą do ich świadomości — jest bardziej skupiona na nauce praktycznej zawodu. A uczą się jej chłopczy i dziewczęta. W skupieniu „słuchają” uczennice warsztatu krawieckiego uwag nauczycielki Mieczysławy Bossarde. Widzimy je przy maszynach i przy stołach krojących. W warsztacie uczą się przy produkcji. A produkują odzież głównie dla potrzeb Zakładu. Podobnie pracują uczniowie warsztatu szewskiego pod kierownictwem ob. Błażejewskiego. Młody warsztat tkacki prowadzi Aldona Kowalska. Tu są na razie tylko 4 uczennice. Podobnie zresztą jak w niedawno założonym warsztacie intrologatorskim pod kierownictwem głuchoniemego Mariana Walkowskiego, wychowanka Zakładu.

— Moglibyśmy jeszcze znacznie więcej przyjąć na naukę zawodu uczniów — stwierdza kierownik szkoły zawodowej ob. Czesław Lorkiewicz — niestety, brak pomieszczenia w internacie oraz trudności otrzymania innego locum uniemożliwiają nam na razie powiększenie ilości uczniów szkoły zawodowej. A zwiększenie ilości stanowisk przy warsztatach rzemieślniczych szkoleniowo-produkcyjnych byłoby bardzo pożądane — zarówno ze względu na dużą ilość zgłaszających się kandydatów głuchoniemych, jak i ze względu na potrzeby Zakładu oraz konieczność zwiększenia ilości fachowców w różnych spółdzielniach.

— W naszej szkole — wyjaśnia dalej ob. Lorkiewicz — kandydaci uczą się nie tylko zawodu, dla wciągnięcia nieproduktywnych dotąd rąk do produkcji. — Uczą się i pracować społecznie. Do tej pracy zaprawiają się w kołach: ZMP, samopomocy uczniowskiej, PCK, w kole Budowy Warszawy. Słowem przygotowują się na wartościowych i dobrych obywateli Państwa Ludowego. (Ł.R.)

Brygady rzemieślnicze obsługują wieś

Lata trudnej pracy organizacyjnej w dziedzinie usługi i produkcji wzmocniły postawę i energię rzemiosła społecznego. W dyskusjach przedwyborczych, w spotkaniach z kandydatami na posłów — znaleźć można było całą problematykę i perspektywę rozwoju rzemieślniczych organizacji spółdzielczych. Na ogół mówiono z dumą o swoich osiągnięciach, doceniano ich wagę, krytykowano otwarcie ciasny kąt widzenia w zarządach poszczególnych placówek, projektowano śmiało, lecz realnie. Problem usługi dla wsi, był jednym z gorących punktów tej dyskusji. A co myślał o tej sprawie szewcy i cholewkarze, zrzeszeni w Powiatowej Spółdzielni Pracy im. Jana Kilińskiego w Aleksandrowie Kujawskim?

Aleksandrów Kujawski to miasteczko nastawione bezpośrednio na usługę chłopską. W tym terenie jest jeszcze Ciechocinek i duża osada Nieszawa. W tych punktach odbywają się targi, spedyt itd. Wiedzieli o tym doskonale pierwsi spółdzielcy — szewcy i cholewkarze. Od 1949 r. (rok założenia) „Kiliński” zdołał opanować wszystkie te punkty i oprócz na nich swój rozwój. Chłopi przywożą obuwie do naprawy i odbierają je za następnym przyjazdem na targ czy sped.

— Na szybkość reperacji wzgl. wykonania zamówienia — wyjaśnia prezes Zarządu ob. Czesław Makowski — kładziemy szczególny nacisk.

To dla chłopa jest najbardziej istotne, szczerze w okresie robót polnych. Oczywiście robota — musi być szybka i solidna...

Tak pojmane zadania usługi są wyrazem obywatelskiego i świadomego nastawienia rzemieślnika. Ale powiat aleksandrowski ma także inne, uzasadnione żądania. Jest to wogóle (w stosunku do innych) olbrzymi powiat. Na usługę czeka ponad 300 gromad chłopskich, nieraz bar-

CZY WIECIE ŻE...

...Ostatnio przy budowie gmachów mieszkalnych w Moskwie stosuje się coraz częściej prefabrykowane fundamenty żelbetowe ważące od 1 do 2,5 ton. Przy ich stosowaniu zmniejsza się objętość robót ziemnych przy wykopie, 3-4 krotnie wzrasta tempo prac oraz zmniejszają się znacznie koszty budowy. Prefabrykowane bloki żelbetowe pozwalają na zakładanie fundamentów nawet podczas silnych mrozów.

*

...Na nowym gmachu Uniwersytetu Moskiewskiego będzie w najbliższej przyszłości zamontowany największy na świecie zegar mechaniczny. Na 5-tonowej tarasie, o średnicy ok. 9 m, posuwac się będą czterometrowe wskazówki, z których każda ważyć będzie kilkadziesiąt kilogramów.

*

...Na Węgrzech wybudowano dom ogrzewany słońcem. Energię cieplną zbiera skierowana na południe ściana frontowa, poddająca oraz dach. W ścianach znajdują się baterie akumulatorów ciepła, napełnione solą glauberską. Baterie te mogą przy pogodzie bezsłonecznej i silnych mrozach utrzymać wewnątrz pomieszczenia temperaturę 20 st. przez mniej więcej 10 dni.

CHEMIKALIA warsztatowe

KWAS AZOTOWY — (kwas saletrany) bezbarwny, żrący płyn, dymiący na powietrzu, kwas bardzo mocny. Ciężar gęstości 1,55. Przechowywać należy, na skutek rozkładania się na świetle, w naczyniach szklanych koloru ciemno-brązowego. Z łatwością rozpuszcza metale. W warsztacie używa się kwasu azotowego do bejcowania metali. W połączeniu z kwasem solnym służy jako tzw. woda królewska do rozpuszczania metali.

do odległych od małych, rzadko porzucanych miasteczek. „Kiliński” chce pomóc tej ludności. Zadania takie ujął w planie i będzie je realizował.

W bliskiej przyszłości gmina Koneck i wieś Słomkowo znajdują się w zasięgu działania usługi „Kilińskiego”. Spółdzielcy pchną tam rzemieślników, których zadaniem będzie zebrać zamówienia (reperacja i wykonanie nowego obuwia). Brygada przy wiezie cały zebrany towar i uruchomi wszystkie rezerwy pracy, aby zamówienia wykonać w terminie krótkim. Robota dostarczona zostanie do gromad. Wyjazdy brygad będą miały charakter regularny. I dlatego nie tylko Koneck i Słomkowo mogą korzystać z szybkiej usługi szewskiej. Na punkty te mogą przynosić obuwie również chłopci okoliczni. Spółdzielcy są gotowi zmniejszyć produkcję na korzyść usługi, wzgl. utrwalić wspomniane punkty w terenie (jako stacje). Zależać to oczywiście będzie od współpracujących z Gminnymi Radami Narodowymi, które nie zawsze (trzeba to przyznać) potrafią rozwiązać sprawy zasadnicze, tj. dać lokale na warsztaty.

„Kiliński” jest w tej chwili przejęty sprawą wysunięcia dwóch forpoczty usługowych w rdzeń rozległego powiatu. Marsz spółdzielców służy na poparcie czynników i władz. Tylko współdziałanie wszystkich zainteresowanych przybliży usługę szewską do chłopa. (kz)

7 poźółkłych kartek historii

Dokumenty polskości rzemiosła Pomorza Zachodniego

Szczecin, w listopadzie W Archiwum Wojewódzkim w Szczecinie czynna jest interesująca wystawa pt. „Pomorze Zachodnie w dokumentach historycznych”, zawierająca liczne dokumenty dotyczące przeszłości tej ziemi. Dokumenty (pieczęcie, księgi) pisane są zależnie od władzy i klasy społecznej a także wieku, z którego pochodzą — w języku polskim, łacińskim lub niemieckim.

Faktem jest, że w księgach sądowych i miejskich wpisy dokonywane były głównie w językach polskim i niemieckim, przy czym ostatnim posługiwali się bogaci mieszczanie, polskim zaś pospólstwo (rzemieślnicy i drobni kupcy).

Z ciekawej ekspozycji dokumentów wyjmujemy dziś wypis z księgi miejskiej Jastrowa z roku 1746, za-

chowując oryginalną pisownię.

Oto treść tego wymownego wpisu: Actum Iastro Proconfsary

Die 28 April 1746

Daie ten moy Skrypt Szewcom Iastrowskim iz lubo do tego czasu oddawali trzewiki do Dworu wedlug dziwnego postanowienia y powinności wedlug Inwentarza Okrassy Commisarza Skarbu Koronnego, par dwadzieścia y ośm białogłowskich corocznie, jednak od daty dzisiejszey nie powinni będą oddawać nadalze lata żadnych trzewików ani Styblów tale na białogłowy iako y na męszczyzny tylko tymfów szesćdziesiąt corocznie na Święty Marcin do Prowentu mego naco się podpisuję. Dan W Lubomii dnia dziesiątego Februar Roku 1742

M. Święcicki

Rzemiosło w Czechosłowacji

Reorganizacja spółdzielczości rzemieślniczo-wytwórczej

Reorganizacja wszystkich pionów spółdzielczości w Czechosłowacji nie ominęła również spółdzielczości rzemieślniczo-wytwórczej.

Spółdzielnie rzemieślniczo-wytwórcze, których jest w Czechosłowacji 518 (76 metalowych, 107 drzewnych, 135 włókienniczych, 34 skórzanych, 75 budowlanych oraz 91 innych) otrzymały zadanie nastawienia produkcji przede wszystkim dla zaspokojenia potrzeb wsi. Będą one zajmowały się produkcją głównie artykułów masowego spożycia, przy czym bazą zaopatrzeniową są miejscowe surowce i odpady z przemysłu państwowego.

Spółdzielnie rozszerzą znacznie zakres działania, który obejmie nie tylko produkcję, ale również remonty i naprawy. Swoje wyroby będą mogły spółdzielnie rzemieślniczo-wytwórcze sprzedawać w miastach,

na wsi i na targach, jednakże 1/4 swej produkcji będą obowiązane zaoferować placówkom handlu państwowego. Spółdzielnie rzemieślniczo-wytwórcze będą zrzeszone w związkach krajowych, nie będą zaś miały własnego związku centralnego. W ten sposób podkreślono ich strukturalne nastawienie w kierunku zaspokajania miejscowych potrzeb.

Spółdzielnie rzemieślniczo-wytwórcze mają zapewnić pomoc ze strony państwa w formie krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, niższych taryf i podatku powszechnego od niektórych wyrobów spółdzielczych, pewnych ulg przy opodatkowaniu zysków, dalej w formie zwiększonych dotacji surowcowych z zapasów państwowych oraz w formie dostaw maszyn, urządzeń itd. (p).

LISTOPAD
22
 SOBOTA
 DZIS:
 Cecylia
 JUTRO:
 Klemensa

WAZNIEJSZE TELEFONY: Straż Pożarna 44-44. Pogotowie PCK 1900. Taksówki 26-55 i 39-62. Informacja PKP 11-87. Informacja pocztowa 92 i 63. Zamieszkanie 66. Komenda MO 25-16. IKP 19-07, 33-41, 33-42.

Toiowo
 Z BYDGOSZCZY

Lunetą w niebo

Nielada gratkę mieli w nocy z 19 na 20 bm. wszyscy miłośnicy astronomii, z naukowcami na czele. O godz. 3.50 po północy, przez lunety można było obserwować rzadkie zjawisko złączenia widzianej gołym okiem gwiazdy Sigma Barana z II satelitą planety jowisza — Europa. Księżyc tej planety zakrył gwiazdę. Wprawdzie w Polsce mogliśmy obserwować tylko złączenie obu punkcików świetlnych na niebie, bo zakrycie widoczne było tylko w pasie szerokości 3.400 km przechodzącym przez Afrykę równikową i Amerykę centralną. Ale niemniej to wydarzenie astronomiczne było bardzo interesujące, gdyż zdarza się raz na 1000 lat. Kto nie widział niech żałuje, bo będzie musiał poczekać... następane 1000 lat. (Juk)

Smutny los pianina

Sala ZS Stal przy ul. Floriana służy bardzo często jako miejsce akademii, wieczorów, zabaw. Pewien procent dochodu z takiego „wypożyczania” służy przeznaczony jest na utrzymanie porządku. Smutny jest jednak los pianina, o którym nikt widocznie nie myśli. Rozstrojone, bez licznych młoteczek i strun oraz zakurzone do cna nadaje się raczej na... „makulaturę” niż do grania. Należałoby instrument otoczyć opieką, bo ani granie, ani słuchanie muzyki na takim „klocku” nie należy do przyjemności. (Be-Jot)

KOMUNIKATY

ZS Gwardia: Dzisiaj o godz. 19 w lokalu klubowym przy ul. Zamojskiego 16 odbędzie się miesięczne zebranie sekcji żeglarskiej. We wtorek 25 bm. o godz. 17 nadzwyczajne zebranie kierowników wszystkich sekcji wycieczkowych oraz Zarządu Woj. ZS Gwardia Bydgoszcz. Treningi sekcji zapasniczej odbywają się obecnie w poniedziałki i czwartki w godzinach 20-22 w sali gimnastycznej przy ul. Libelta.

Rada Okręgowa ZS „Unia” wspólnie z kołem przy RSW „Prasa” organizuje w sobotę 22 bm. o godz. 17 w sali ZS „Stal” przy ul. Floriana 6 wieczorek dla sportowców i sympatyków sportu, połączony z uroczystością rozdania nagród i dyplomów dla najlepszych kół i najlepszych sportowców zrzeszenia. Wstęp tylko za zaproszeniami.

PRZECZYŃC ZNALEZIONE

* Czapkę wełnianą odebrać w IKP Bydgoszcz, ul. Gen. Stalina 2 (pod Arkadami).

RADCA PRAWNY

Radca prawny nie przyjmuje wyjątkowo w bież. poniedziałek, 24 listopada, a we wtorek, 25 bm. od godz. 19.

Sroda literacka

Jak należy oceniać poezję?

Zaryzykowałbym twierdzenie, że jest więcej producentów niż konsumentów poezji. Chcę przez to powiedzieć, że powszechnie — zwłaszcza w wieku młodzieńczym — wierszomani nie towarzyszy zazwyczaj albo żadna, albo niska lektura wartościowych utworów poetyckich. Inaczej przecież redakcje nie byłyby formalnie zasympowane tytułami nieudolnymi płodami rymujących grafomanów. Dobrze by było, gdyby na prelekcję mgr Alfreda Kowalkowskiego pt. „Kryteria oceny współczesnej poezji” zjawili się ci wszyscy, którzy czują powołanie do wyrażania się mową wianą. Wykład bowiem w sposób bardzo precyzyjny omówił z punktu widzenia estetyki marksistowskiej podstawowe zasady stosowane przy wartościowaniu poezji współczesnej. Prelegent stwierdził na wstępie renesans poezji w Polsce Ludowej, wyrażając się w wielkiej ilości debiutów i wykazał, jak poprzez wiersze okolicznościowe, recytacje na obchodach, wieczornicach itp. poezja wkracza w życie każdego oby-

Komitety opiekuńcze zacieśniają więź między szkołą a zakładem pracy

Szkolne Komitety Opiekuńcze mają już za sobą parę lat istnienia. Mimo to nowy ten rodzaj współpracy ze szkołą nie przyjął się jeszcze tak powszechnie, jak można było się tego spodziewać. Z ogólnej liczby 943 Komitetów Opiekuńczych w woj. bydgoskim, tylko 311 było prawdziwie aktywnych i wykazało należyte zrozumienie swej roli. Polega ona nie tyle na udzielaniu szkole poparcia materialnego, ile na stworzeniu ścisłej więzi pomiędzy nią a zakładem pracy.

Założa zakładu, troszcząc się o pomysłone wyniki nauki, urzeczywistnia zasadę Państwa Ludowego o odpowiedzialności obywateli za wspólne dobro. Często kontakt z zakładem pracy budzi w młodzieży zainteresowanie produkcją, poszanowanie dla pracy, podziw dla przodowników i racjonalizatorów, wiąże ją ściślej z klasą robotniczą i z masami chłopskimi. Na odcinku poparcia materialnego, pomoc Komitetów Opiekuńczych w zakresie remontu budynków szkolnych i naprawy sprzętów pozwala na szybsze wykonanie potrzebnych napraw bez obciążania tym Skarbu Państwa. Świadomość oparcia o placówkę produkcyjną jest szczególnie cenna dla nauczycieli, toteż ogół ich rozumie już w pełni korzyści stąd płynące.

Pomoc materialna Komitetów Opiekuńczych wyrażała się głównie w postaci zakupu książek dla bibliotek szkolnych i na nagrody dla uczniów oraz znacznego nakładu pracy włożonego w remont budynków i urządzeń. Najwyższą działalność rozwinęły Komitety Opiekuńcze w Bydgoszczy, Inowrocławiu i Toruniu. Natomiast w powiatach aleksandrowskim i wyrzyskim były całkowicie biernie. Spośród poszczególnych zakładów pracy

wyróżniły się na terenie województwa aktywnością: PGR w Małkach pow. brodnicki, PSS w Brodnicy, Bydgoskie Zakłady Przemysłu Puszczowego, Państwowa Fabryka Makaronów i Gazownia Miejska w Bydgoszczy, WPB w Grudziądzu, Gazownia i Elektrownia Miejska w Inowrocławiu, Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Bydgoskiego, Zakłady Gazownictwa i Zjednoczone Zakłady Przemysłu Budowlanego w Toruniu. Główną przyczyną słabszych wyników pracy niektórych Komitetów jest brak planowości i systematycz-

ności, dorywczy charakter akcji. Wielkim utrudnieniem bywa też niekiedy nieodpowiedni przydział szkół danym placówkom. Są one często zbyt oddalone od zakładu pracy lub też jedna placówka produkcyjna obciążona jest kilkoma szkołami. Oczywiście wielką rolę w aktywności Komitetu odgrywa osobista inicjatywa i społeczne wyrobienie pracowników. Spodziewać się należy, że w bież. roku szkolnym po wykorzystaniu dotychczasowych doświadczeń działalność szkolnych Komitetów Opiekuńczych będzie coraz owocniejsza. (Z. L.)

Gościmy radzieckiego kompozytora

W delegacji Artystów Zw. Radzieckiego, która z okazji Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odwiedziła Polskę, znajduje się wybitny kompozytor ukraiński, laureat Nagrody Stalinowskiej — W. Gomalaka. Gość radziecki po wizycie w Poznaniu przybył do Bydgoszczy. Zdjęcie nasze przedstawia fragment z serdecznego powitania artysty przez młodzież szkół bydgoskich. (Foto — IKP)

Damskie są, ale tylko małe numery a gdzie dziecięce śniegowce pytają strokane mamy

Przywitaliśmy zimą już tydzień temu. Na widok pierwszego śniegu dzieci dopytywały się rodziców o saneczki młodzież wydobyła z lamusa narty, aby je nasmarować. W kilka jednak godzin potem pierwszy śnieg zamienił się w chlupiące błoto. Mamusię podążyły więc szybko do sklepów, po śniegowce dla siebie i swych dzieci.

Niestety dystrybucja zapomniiała widocznie o tego rodzaju artykułach sprzedaży. Pomimo usilnych poszukiwań strokane matki nie natrafiły w żadnym sklepie na śniegowce, ani na kalosze dziecięce. Ekspedientki sklepów ze zdziwieniem patrzyły na pytających i odpowiadały nieodmiennie: „Nie, kaloszy dziecięcych nie ma”.

Korespondenci piszą

PRYSZNIC W LISTOPADZIE
 Przyjemny jest prysznic ale w lipcu. W połowie listopada strumień wody ciekący nam na głowy wzbudza zupełnie odmienne refleksje. Mieszkańcy domu przy ul. Podgórze 34/1 skarżą się, że mimo kilkakrotnych interwencji MPRB nie przystępuje do reperacji dachu. Prosimy o zainteresowanie się „mokrą dółką” mieszkańców pod wspomnianym adresem. (Zet-Pe)

NOC W SZPITALU

W Wojewódzkim Szpitalu w Bydgoszczy chorzy uskarżają się na brak dzwonek. W razie potrzeby pacjent zmuszony jest w nocy wolać na cały głos o pomoc. Nie zaw sze jednak czuje się na siłach krzyknąć donośnie, poza tym nawoływania na korytarzach zakłócają spokój innych pacjentów i dezorientują dyżurującą siostrę, która słysząc jednocześnie wołanie nie zawsze wie, w którą stronę należy się udać. Ciemności panujące w nocy na korytarzach utrudniają orientację. Dobrze by było wprowadzić dzwonek, względnie sygnały świetlne, aby ułatwić personelowi szpitalnemu szybkie dotarcie do chorego wzywającego pomocy. (t)

Króliki, kury, kozy na wystawie

W Bydgoszczy w dniach od 7 do 9 grudnia br. odbędzie się wystawa zwierząt mięsno — futerkowych, którą organizuje ZSch. Wezmą w niej udział hodowcy z całej Polski.

CO? GDZIE? KIEDY?

WYSTAWY
 Muzeum: Reprodukcje Iłji Rieplina (codz. godz. 10-16, w środy godz. 12 do 19, w niedziele godz. 10-14).
 Pl. Zjednoczenia: Bydgoszcz wczoraj, dziś i jutro.
 Pom. Dom Sztuki: Przy jaźni polsko-radziecka w plastyce Pomorza. Twórczość Gogola w plastyce rosyjskiej i radzieckiej (codz. godz. 10-13 i 15-19, w niedziele godz. 10-17).

Rozmowa z KORESPONDENTAMI

E. Grzybowski. — Prosimy o przybycie na najbliższą naradę Klubu Korespondentów, która odbędzie się 3 grudnia br. (godz. 18) oraz o branie udziału w imprezach klubowych, o których zawiadamiamy bieżąco na łamach kroniki. Oczekujemy Pańskich notatek.

KINA

Pomorzanin: Noc wigilijna (15.45, 18 i 20.15).
 Polonia: Noc wigilijna (17 i 19.15).
 Orzeł: O 8-tej wieczorem po wojnie (17 i 19).
 Wolność: Przygody Nasredina (16, 18 i 20).
 Gryf: Dwa panowie F (16, 18 i 20).
 Bałtyk: O Aktorka (16 i 18).
 Mir: Miodzi marynarze (19).
 Rozmaitości: 34 Roczni. 22-8) apteka nr 16 ul.

Kalendarz imprez Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

Wystawa książek radzieckich

W zbliżającą się niedzielę, 23 bm. odbędzie się w księgarni wydawnictw radzieckich „Domu Książki” przy ul. Al. 1 Maja wystawa książki radzieckiej połączona ze sprzedażą książek. Księgarnia będzie otwarta w godzinach od 11.00—16.00.

Koncert muzyki radzieckiej w „Słowiance”

Z okazji Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbędzie się w niedzielę 23 bm. o godz. 15 w lokalu BZG „Słowianka” przy Al. 1 Maja 34 — koncert muzyki radzieckiej w wykonaniu zespołu Ostojaka na który, wszystkich miłośników zaprasza Dyr. BZG. Wstęp bezpłatny.

Film radziecki „ŻYWY TRUP”

ujrzy także Bydgoszcz
 Jak się dowiadujemy, w najbliższą środę, dnia 26 bm. wyświetlany będzie w Bydgoszczy, na życzenie licznych kinomanów, film radziecki pt. „Żywy trup”. Jest to wspaniała adaptacja filmowa dramatu Lwa Tolstoja, wielkiego pisarza rosyjskiego, w wykonaniu zespołu Państw. Akademickiego Teatru Dramatycznego im. Puszkina. „Żywy trup” wyświetlany będzie w wersji rosyjskiej (tj. bez tłumaczenia dialogów na język polski) tylko przez jeden dzień i tylko na dwóch seansach w kinie „Orzeł”. W następnych tygodniach będziemy mogli ujrzeć inne filmy adaptacje przedstawień teatralnych w języku rosyjskim. Wiadomość tę niewątpliwie z wielkim zainteresowaniem przyjmą wszyscy bydgoscy miłośnicy kina i teatru. (Nik)

Akademia ZBoW.D

Związek Bojowników o Wolność i Demokrację w Bydgoszczy zaprasza wszystkich członków na akademię związaną z Miesiącem Pogłębiania Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, która odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 10.30 w świetlicy przy ul. Al. 1 Maja 30.

Sport

POMORZE — ŚLĄSK NA BOISKU W CHORZOWIE
 Jak już pokrótce informowaliśmy reprezentacja piłkarska Pomorza, złożona z zawodników Gwardii i OWKS Bydgoszcz oraz Nowaka St. z Kolejarza Bydgoszcz wyjechała do Chorzowa, gdzie w dniu jutrzejszym o godz. 13 na stadionie Budowlanych rozegra rewanżowy mecz z reprezentacją Śląska. Pierwsze spotkanie zakończyło się jak wiadomo zwycięstwem Pomorza w stosunku 4:1, toteż nie dziwnego, iż do pojedynku rewanżowego wystąpiła Ślązacy w swym najsilniejszym składzie. A więc w bramce zagra Wyrobek, w obronie Bartyla, Janduda, Cichoń, w pomocy — Suszczyk i Gajdzik, w ataku — Alzer, Cieślak, Kempny, Massell i Kruk. Rezerwowymi będą Bem, Bomba, Narloch, Kauder, Procał i Kubicki. Jak widzimy więc w zespole śląskim wystąpią zawodnicy mistrza Polski Unii Chorzów oraz wicemistrza Polski Ognia Bytom.

RADIO

PROGRAM LOKALNY
 FALA 219 M
 Sobota, 22 listopada
 14.30 Audycja z cyklu „Roczniki pielgrzymstwa Fr. Liszta” — gra Lucjan Galon, 16.20 Bydgoski dziennik radiowy, 16.30 Wiadomości sportowe 16.33 Imre Kaiman — melodie operetkowe, 16.45 Audycja dla młodzieży „Wśród bohaterów radzieckich” w opr. T. Pietrkowskiego, 17.15 Piosni i piosenki radzieckie w wyk. chóru Eryana, Czajdana i Szachy, 17.35 „Miodzi pod banderą pokoju” w opr. H. Wierzoka, 17.40 Koncert muzyki rezyrkowej, 18.20 Felieton regionalny o wystawie plastycznej w opr. Turwid, 18.55 „Rozmowa z korespondentami”, „Śladami naszych interwencji”, „Śladami naszych interwencji”.

DYŻURY
 Dyżur nocny (od godz. 19.10) apteka nr 16 ul. 19.10. Ządlu mikrofonu”

Skład Komisji Sejmowych

SKŁAD KOMISJI SPRAW USTAWODAWCZYCH

Przewodniczący komisji pos. Jerzy Jodłowski, zastępca przewodniczącego komisji pos. Antoni Kuligowski, zastępca przewodniczącego komisji pos. Waław Schayer.

Członkowie komisji pos. pos.: Celi-na Budzyńska, Bernard Bugdoł, Józef Chaba, Kazimierz Dubowski, Dominik Horodyński, Stefan Kalinowski, Adolf Kita, Henryk Korotyński, Jerzy Morawski, Lucjan Motyka, Alicja Musiałowa, Edmund Osmańczyk, Aleksander Rozmiarek, Witold Władysław Spychalski, Piotr Świetlik, Jan Stelmach, Jan Szkop, Tadeusz Toczek, Stanisław Wais,

Zofia Wasilkowska, Tadeusz Wiczo-rek, Grzegorz Wojciechowski.

SKŁAD KOMISJI BUDŻETOWEJ

Przewodniczący komisji pos. Oskar Lange, zastępca przewodniczącego komisji pos. Ludomir Stasiak, drugi zastępca przewodniczącego komisji pos. Jan Rabanowski.

Członkowie komisji pos. pos.: Leon Adamowski, Franciszek Apryas, Witold Biernawski, Wincenty Chabura, Stanisław Cieślak, Marian Czerwiński, Jan Dumanowski, Edward Gierrek, Julian Hochfeld, Helena Jaworska, Marian Jaworski, Leon Kasman, Józef Kieszczynski, Antoni Korzycki, Antoni Kuligowski, Stanisław

Lapota, Konstanty Lubiński, Paweł Nahajowski, Józef Ożga Michalski, Edmund Pszczółkowski, Stanisław Stachacz, Michalina Tatarówna-Majkowska.

SKŁAD KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

Przewodniczący komisji pos. Stanisław Kulczyński, zastępca przewodniczącego komisji pos. Ostop Dłuski.

Członkowie komisji pos. pos.: Antoni Bigus, Irena Domańska, Aleksander Juszkiewicz, Antoni Korzycki, Władysław Matwin, Józef Olszewski, Edmund Osmańczyk, Józef Ożga Michalski, Jerzy Putrament, Włodzimierz Reczek, Mieczysław Wągrowski, Jan Karol Wende, Andrzej Wojtkowski.

SKŁAD KOMISJI OŚWIATY, NAUKI I KULTURY

Przewodniczący komisji pos. Leon Kruczkowski, zastępca przewodniczącego komisji pos. Czesław Wycech.

Członkowie komisji pos. pos.: Janina Balcerzak, Franciszek Fiedler, Paweł Hoffman, Dominik Horodyński, Jarosław Iwaszkiewicz, Władysław Jagusztyn, Stanisław Kaliszewski, Dorota Kłuszyńska, Jan Aleksander Król, Eustachy Kuroczko, Jadwiga Lekczyńska, Pelagia Lewińska, Stanisław Mazur, Gustaw Morcinek, Zofia Nałkowska, Kazimierz Wyka, Stefan Zółkiewski.

SKŁAD KOMISJI OBROTU TOWAROWEGO

Przewodniczący komisji pos. Józef Ożga Michalski, zastępca przewodniczącego komisji pos. Tadeusz Jańczyk.

Członkowie komisji pos. pos.: Stanisław Bieniek, Mikołaj Dachow,

Posel Lucjan Rudnicki otwiera pierwsze posiedzenie Sejmu. (Foto — CAF)

TABELA WYGRANYCH 5 Krajowej Loterii Pieniężnej

3 Dzień ciągnięcia III rzutu 5 K. L. P. 19. XI. 52 r.

Wygrana 40.000 zł padła na Nr 60512	111577 116472 118707 121068 122855
Wygrana 20.000 zł padła na Nr 10957 34324 59637	126860 127222 138795 149590
Wygrana 10.000 zł padła na Nr 55529 61766 74330 122578	
Wygrana 5.000 zł padła na Nr 43379 71148 79511 111557	
Wygrana 2.000 zł padła na Nr 4410 14427 17724 18486 44626 72062 81000 82755 86148 93432 94882 95654 96941 100313 101202 121082 123675 124608 126441 131214 136118 147549	3129 7257 7333 9600 10330 10678 11294 12913 13798 16448 18845 20066 21989 22998 23798 28038 30759 31402 33817 35985 40198 42510 44819 45217 47667 55118 55548 57563 57871 58783 59328 59557 60253 60632 60930 62536 63514 66426 75401 76093 78425 80503 80763 80801 80956 82589 88552 89170 90797 92706 97017 98811 99077 100105 100586 102601 103252 107507 111538 111591 112067 117602 118430 119938 120118 123902 125845 127362 129772 132709 134601 135403 135588 136993 137106 139143 139898 140620 146212 146508 148415 148597 149051 149704
Wygrana 1.000 zł padła na Nr 917 2760 3346 5340 8872 9820 20493 36906 42618 45163 55653 59777 71136 71829 72238 79243 81826 83197 83349 86372 89830 92016 94356 95143 96696 98351 102067 102218 107919	

POMPE GŁĘBINOWA
z zassaniem wody do głębokości 25 m o napędzie mechanicznym o wydajności ca 10 m³/godz. (średnica rur płaszczowych 216 mm)

zakupią natychmiast
Zakłady Mięsne w Bydgoszczy, ul. Piotrowskiego 12/14

KUPIMY NATYCHMIAST
MASZYNĘ DO PISANIA Z DŁUGIM WALKIEM

sumator i arytmometr

Oferty kierować: Rejonowe Zakłady Młynów Gospodarczych w Chojnicach, tel 250. (10570k)

CZYSZCZENIE KOTŁÓW PAROWYCH

Zawiadamiamy wszystkie zainteresowane zakłady, że **ZWIĘKSZYLIŚMY SWOJE ZAŁOGI**. W związku z czym na **ROK BIEŻĄCY** oraz na **I KWARTAŁ 1953 r.** możemy przyjąć wszelkiego rodzaju prace związane z **CZYSZCZENIEM KOTŁÓW** oraz **NAPRAWY OSPRZĘTU KOTŁOWEGO**. Zlecenia prosimy kierować pod adresem: (10569)

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA OSPRZĘTU SIECIOWEGO
Poznań, Czerw. Armii 28, tel. 509-41.

KOMUNIKATY

CENTRALA ODZIEŻOWA
BIURO WOJEWÓDZKIE w Bydgoszczy

Zawiadamiamy, że dnia 4 grudnia 1952 r. **PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA NA ODZIEŻ SŁUŻBOWĄ I SPECJALNĄ NA I KWARTAŁ 1953 r.** Wykaz artykułów zbywanych przez C. O. zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia przewodniczącego PKPG nr 261 z dnia 16. 8. 52 r. Zamawiający winni podać bezpośrednio jednostkę nadrzędną oraz Ministerstwo jakiemu podlegają. (10563k)

PRACOWNICY POSZUKIWANI

TOKARZY I FREZERÓW samodzielnych zatrudni od zaraz Rzemieślnicza Spółd. Pracy „PRECYZJA” Bydgoszcz, 1 Maja 99. (10527k)

1 MAJSTRA INSTALATORA, 1 TECHNIKA BUDOWY, 1 KALKULATORA WARSZTATOWEGO zatrudni natychmiast G. Z. I. P. Zarząd Montażowy nr 2 w Bydgoszczy, ul. Szubińska 3. Zgłoszenia proszę kierować do Działu Personalnego. (10494k)

STOLARZA, CIEŚLĘ zatrudni od zaraz Pomorska Huta Szkła, Bydgoszcz, Toruńska 308. Warunki wynagrodzenia do uzgodnienia w Sekcji Personalnej. (10557k)

STRAŻNIKÓW zatrudni od zaraz Sp. nia Pracy „POGOŃ” Oddział w Bydgoszczy ul. Król. Jędrzej 17. (10556k)

PRACOWNIKA FIZYCZNEGO obeznanego z pracą na prasie mimośrodowej (szlanc) przyjmie Wytwórnia Grzebieli Sp. nia Pracy „PROLETARIAT” Bydgoszcz, Moniuszki 1. (10597k)

Pracownik na - kierowniczym stanowisku **poszukuje niekierującego umeblowanego pokoju** w centrum miasta. Oferty IKP Bydgoszcz pod nr 84. (10551)

PRZEDZĘ
wełnianą chłopką kupi w każdej ilości po cenach wolnorynkowych Przędzalnia CPLIA Bydgoszcz, Al. 1 Maja 67. (10111k)

Silnik elektr.
prąd stały 110 Volt od 3-4 KM 1500-1600 obrotów

kupi
Zespół P. G. R. Łyskowo poczta Tuchola 40588k

NAUKA
TRZYMIESIĘCZNE nowoczesne korespondencyjne kursy księgowości. Łódź skrzynka 183. (9783)

NAUCZYCIELKA udziela lekcji — zakres podstawowej. Sienkiewicza 15 m. 3. (10596k)

SPRZEDAŻ
PIANINA, fortepiany sprzedaje, kupuje Cichon, Bydgoszcz, Grunwaldzka 109, tel. 37-72. (10597k)

DOM handlowy połowę 60.000, 1/4 domu centrum — 32.000, barak mieszkalny — 10.000, hektar ziemi — 5.000 sprzedaje, poszukuje Pośrednictwo, Wojtowicz, Bydgoszcz, Śniadeckich 46. (10608k)

WÓZKI dziecięce, autka koszykowe, lakierowane oraz spacerowe polecają Bracia Chojnacy — Poznań, Wrocławska 25. (9658)

WÓZKI, autka koszykowe i spacerowe, pedale malarskie poleca H. Świetlik, Poznań, Stary Rynek 53. (9653)

MLEWNIK — pasy napełdowe, generator prądu zmiennego, gazę młynską okazje sprzedaje. Bodasewski — Warlubie pow. Świecie. (10521k)

SPRZEDAŻ 1,250 ha ziemi w Budziwoju pow. Rzeszów — Wiadomość: Zofia Dzieciuchowska Inowrocław, Marchlewskiego 121, albo Leon Paśko — Rzeszów-Zwięzycza. (9184)

SYPIALNIE komfortowa używana, złota brzoza, sprzedam. Wiadomość Toruń, Podmurna 42 m. 2. (10584k)

PŁOT drewniany 450 mtr kwadratowych sprzedam. Adres wskaże IKP Inowrocław. (9187)

WÓZEK spacerowy — model czeski nowy i rower chłopięcy sprzedam. Dworcowa 96 m. 2. (10572g)

SYPIALNIE i kuchnię sprzedam. Stolarnia, Bydgoszcz, Matejki 4. (10553k)

MASZYNĘ do podnoszenia oczek elektryczną sprzedam. Adres wskaże IKP. (10619g)

BUFET okazjnie sprzedam. Bydgoszcz, Piekna 30-2. (10610g)

WÓZ gumowy średni sprzedam. Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 49. (10584g)

PARCELE 900 m² i 3000 m² sprzedam. Telefon 17-55. (10615g)

WÓZEK dziecięcy autko w dobrym stanie sprzedam. Bydgoszcz, ul. Lubelska 33-7. (10614g)

SAMOCHOŁ ciężarowy 3 tonowy z częściami zapasowymi sprzedam. Bydgoszcz, ul. Kossaka 45. (10619g)

ROWER damski b. dobrym stanie sprzedam. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10612g)

OGROD owocowo-warzywny hektarowy czarnoziem z domkiem jednorodinnym 2 pokoje kuchnią sprzedam lub zamienię na dom ze sklepem w Bydgoszczy, Toruń. Wiadomość Lechowicz Bydgoszcz, Dworcowa 47 m. 3a. (10622g)

PIANINO krzyżowe sprzedam, Bydgoszcz. Na wózgu ruo 10-1 od godz. 17-72.

DOM II piętrowy w śródmieściu sprzedam. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10594g)

DOBRA krowę sprzedam. Bydgoszcz, ul. Ks. Skorupki 90. (10593g)

SYPIALNIE jasna — brzoza sprzedaje stolarnia, Bydgoszcz, Dolina 8. (10592g)

FUTRO męskie nowe sprzedam. Bydgoszcz, 3-go Września 16-5a. (10590g)

MOTOCYKL SHL stan dobry sprzedam. Bydgoszcz, Zbożowy Rynek 6. (10602g)

ŁOŻKO dębowe dobrej jakości, materacami sprzedam. Pomorska 3-7. (10605g)

KAPE wyszywana na łożka nowa z jedwabną podkładką sprzedam. Grunwaldzka 86-1. (20346g)

Dnia 19. XI. 1952 r. o godz. 9.00 rano zmarł opatrzony Sakramentami św. mój najdroższy mąż, nasz ojciec, teść i dziadek śp.

Ignacy Szubarga
przeżywszy lat 80.
O czym zawiadamiają pogrzebi w głębokim smutku

ZONA, DZIECI I WNUKI
Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 23. XI. br. o godz. 14.15 z kaplicy Szpitala Miejskiego w Inowrocławiu na cmentarz Św. Mikołaja. (9188)

SKRZYPCE z futerałem do 10 ha dobrej ziemi zabudowaniem, blisko dworca kupię. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10616g)

FUTRO damskie, palto męskie, łożko, stół, pościel sprzedam. Zduny 1-9 parter. (10607g)

WÓZKI dziecięce, autka koszykowe, modele czeskie głębokie i spacerowe oraz autka zwykłe poleca Wytwórnia Wózków Dziecięcych B-cia Rutkowskiej, Dworcowa 52. Zamiejscowym wysyła. (10603g)

DOM z ogrodem w mieście 80.000 sprzedam. Oferty IKP Bydgoszcz „10595” (10595g)

POSADY WOLNE
ROBOTNIK do furmaństwa potrzebny Bydgoszcz ul. Pomorska 40 m. 3. (10583g)

UCZNIĄ starszego w zawodzie ślusarskim przyjmę. Al. 1 Maja 69. (10599g)

CZELADNIK piekarski potrzebny. Bydgoszcz, ul. Kujawska 111. (10604g)

FURMAN na budowę potrzebny od zaraz. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10574g)

CZŁOWIEK do koni potrzebny. Łabiszyńska 1 (przy Szubińskiej). (10577g)

KUPNO
MASZYNĘ do pisania z długim walkiem kupi Komitet Rodzielski Technikum Statystycznego w Bydgoszczy, Kopernika 1. (10482g)

WAŁ korbowy do ciagnika „Zettelmeyer-Deutz” dwucyl. kupię. Stanek, Grudziądz, Mickiewicza 23 (10566k)

DOMEK ogródkiem lub plac budowlany kupię. Urych, Bydgoszcz, ul. Sowińskiego 28-4. (10548)

ZBIÓR znaczków pocztowych i obozów jemieckich okazje kupię. Oferty IKP Bydgoszcz „10611” (10611g)

POSZUKUJĘ domu z rola lub małe gospodarstwo natychmiast. Wojtowicz, Bydgoszcz, Śniadeckich 48. (10609g)

STÓŁ do maszyn damski lub maszynę oraz butelkę syfon od wody gazowej, rowerowa „felge” drewniana, biotnik przedni, opony czarne drutowki, siodło kupię. 24 Stycznia 9, kiosk. (10571g)

Dnia 19. XI. 1952 r. o godz. 13.30 zmarł opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, nasz ukochany tatuś, brat, szwagier i kuzyn śp.

Bolesław Szubarga
przeżywszy lat 52.
O czym zawiadamiają w ciężkim smutku pogrzebi

ZONA Z CÓRKĄ I SYNOWIE
Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 23. XI. br. o godz. 14.15 z kaplicy Szpitala Miejskiego w Inowrocławiu na cmentarz Św. Mikołaja. (9189)

PLISOWANIE, okretka, aplikacje wykonuje Komorowska. Bydgoszcz, Al. 1 Maja 125-3. (10491g)

MAM lokal przy ulicy 11-15 m². Proszę propozycje. Oferty IKP Bydgoszcz „10550”. (10550g)

PRZYBLAKAŁ się pies-wilk. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10576g)

DZIERZAWY
WYDZIERZAWIĘ 5 ha ziemi lub 15 z budynkami za podatki. Wąbrzeźno, Pl. Zwycięstwa 5. (10497k)

50 MORG ziemi z inwentarzem lub bez — wynajmiesz, Maria Majewska, Grębocin p. Toruń. (10431k)

9 HA gospodarstwa, budynki, mieszkanie, Nakło, oddam w dzierżawę od stycznia. Oferty IKP Bydgoszcz „10540”. (10540)

WYDZIERZAWIĘ gospodarstwo 15 ha za podatki z powodu choroby, 4 km od dworca, kościół i szkoła — 14 miast. Wysokidzi, Stare Suminy, poczta Cękcyń, pow. Tuchola. (10583k)

GOSPODARSTWO 6 ha w dobrym miejscu oddam w dzierżawę. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (10589g)

MIESZKANIA
POSZUKUJĘ 2-3 pokoi z kuchnią. Remont zwrócić. Oferty IKP Inowrocław „9186”. (9186)

POKOJE
MAGISTER ekonomii na stanowisku, samotny poszukuje pokoju, najchętniej przy kulturalnej rodzinie. Oferty IKP Bydgoszcz „11512”. (11512g)

KAWALER samotny poszukuje pokoju umeblowanego lub wspólnego. Oferty IKP Bydgoszcz „10620”. (10620g)

SAMOTNY, starszym wiekiem poszukuje pokoju, cena obojętna. Adres wskaże IKP. (10578g)

UCZENNICZA z Technikum Gastronomicznego Markwarta 2 poszukuje pokoju. Adres wskaże IKP. (10580)

POKÓJ 7 m używalności kuchni, meblami lub bez oddam starszej samotnej za pomieszczenie podobne. Adres wskaże IKP. (10581)

ZAMIANY
2 POKOJE kuchnią — Toruń zamienię na ta-kielz lub pokój kuchnią Bydgoszcz. Adres wskaże IKP Bydgoszcz. (11519)

MIESZKANIE w Toruń-ziemianę na Gdańsk — Sopot, natychmiast. Wiadomość: Toruń telefon 15-85 (wieczorem), 10565k

DWUPOKOJOWE mieszkanie, wygodami, centrum Bydgoszczy, zamienię na podobne Toruń. Oferty IKP Toruń „100”. (8965)

POKÓJ z kuchnią zamienię na dwa pokoje z kuchnią, Bydgoszcz, Lubelska 21-5. (10544k)

2 LUB 3 DUŻE pokoje kuchnią, łazienką, wygody, śródmieściu, zamienię na 2 pokojowe. Oferty IKP Bydgoszcz „10585” (10585g)

POKÓJ z kuchnią zamienię na większe — Ks. Skorupki 29-5. (10617k)

ZGUBY
ZGUBIONO książeczkę wojskową nr 0727017 i kartę meldunkową na nazwisko Lisowski Władysław — Świdwin ul. Krakowska 9. (10322)

ZGUBIONO kartę meldunkową na nazwisko Strzelecka Barbara — Poland ul. Stawna 1, pow. Sław. (10524k)

ZGUBIONO rekawiczki męskie czarne, futerkowe pamiętkowe. Uczciwego znalazcę proszę zwrót do IKP Stalina 2. (10618g)

ZGUBIONO leg., przepustkę leg. Zw. Zaw. Modrakowska Helena, Bydgoszcz, Smoleńska 170. (10588g)

ZGUBIONO portfel dokumentami osobistymi i pieniędźmi. Uczciwego znalazcę proszę zwrót dokumentów za wynagrodzeniem. Korkorczyka Anna, Galeb, pow. Turęk, pocz. Brudzew. (10575g)

ZGUBIONO przepustkę na nazwisko Majorzak Roman, wydana przez Erg. (10579)

Papier biały gazet. rot. mat. kl. VII 50 g 94 cm E-III-1806